

протидії невійськовим інструментам агресора є необхідною запорукою не лише успішного відновлення, але й майбутнього стійкого розвитку та процвітання Української держави.

Список використаних джерел:

1. Посилений Кодекс ЄС з практики щодо дезінформації (The Strengthened Code of Practice on Disinformation). Європейський Союз, Європейська Комісія. 16 червня 2022 р. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/code-practice-disinformation>
2. Регламент (ЄС) 2022/2065 Європейського Парламенту та Ради від 19 жовтня 2022 року про єдиний ринок цифрових послуг та внесення змін до Директиви 2000/31/ЄС (Digital Services Act, DSA). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022R2065>
3. Trisha Meyer The EU Code of Practice on disinformation: evaluating VLOPSE compliance and effectiveness. URL: <https://www.disinfo.eu/outreach/our-webinars/11-september-the-eu-code-of-practice-on-disinformation/>
4. Jovi, Chan. Online Astroturfing: A Problem Beyond Disinformation. *Philosophy and Social Criticism*, 2024. No. 50(3), 507-528. <https://doi.org/10.1177/01914537221108467>

Калініченко Олександр Федосійович, професор кафедри конституційного права навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ З НАТО В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ

Проголосивши свою незалежність і шукаючи шляхи гарантування безпеки, Україна однозначно стала на позицію входження у майбутньому в систему колективної безпеки. Сьогодні українські політики і численні пропагандистські матеріали стверджують, що вже з перших днів набуття незалежності наша держава прагнула стати членом Північноатлантичного альянсу.

Російсько-українська війна допомогла виявити найболючіші прогалини у світовій безпеці, які потребують усунення та вирішення. З іншого боку, повномасштабне вторгнення російської армії сприяло інтенсифікації взаємодії та співпраці України з державами – членами НАТО. А перший відлік цього процесу було розпочато з осені 1991 року. У Воєнній доктрині України, яка була ухвалена Верховною Радою України 19 жовтня 1993 року, у статті 1 підтверджено цей статус: “Україна виступає за створення всеохоплюючих систем універсальної та загальноєвропейської безпеки і вважає участь у них важливим компонентом своєї національної безпеки. Дотримуючись позаблокового статусу [1, с. 4].

Зусилля та прагнення вступу в Альянс щоразу гальмувалися завдяки несприятливим факторам. Так, ще напередодні введення воєнного стану в Україні Верховна Рада України у січні 2022 року закликала міжнародні організації та парламенти іноземних держав визначити конкретні часові рамки вступу України до НАТО, а саме «Верховна Рада України звертається до Організації Об'єднаних Націй, Європейського парламенту, урядів та парламентів іноземних держав та парламентських асамблей міжнародних організацій і закликає: підтримати прагнення України щодо визнання її європейської перспективи та визначення конкретних часових рамок подальшої інтеграції нашої держави до НАТО», – ідеться у зверненні. До того ж, було наголошено на існуванні безпекової кризи та можливості повномасштабного вторгнення РФ в Україну[2]. І вже через місяць після повномасштабного вторгнення в Україну російської навали наш парламент прийняв чергову Постанову № 2141-IX від 24 березня 2022 року «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейської Комісії, Європейського Парламенту, інших міжнародних організацій та їх парламентських асамблей, парламентів та урядів держав – членів Європейського Союзу та НАТО, парламентів та урядів демократичних держав світу щодо необхідності вжиття додаткових спільних заходів з метою припинення агресії Російської Федерації проти України та запобігання поширенню цієї агресії на інші країни в Європі». Основою Заяви Верховної Ради України слугувало визнанням Російською Федерацією незалежності незаконних самопроголошених утворень на тимчасово окупованих територіях окремих районів Донецької та Луганської областей України[3].

На сьогодні визначено основні напрями довгострокової допомоги Північноатлантичного альянсу Україні: оборонна й економічна сфери, навчання українських військових, сфера медицини та психологічної допомоги, проекти відбудови та реабілітації у післявоєнний період. Охарактеризовано основні досягнення України в напрямі інтеграції: створення Контактної групи «Рамштайн», яка узгоджує надання комплексної допомоги Українській державі; створення Ради Україна – НАТО, що передбачає рівноправність України та держав-членів, а також яка є механізмом ухвалення рішень та надання консультацій у кризові моменти; визнання членами НАТО Російської Федерації агресором та загрозою діючому міжнародному правопорядку.

Іншими кроками для поглиблення інтеграційних процесів країн НАТО з Україною були:

- Вільнюський саміт НАТО у 2023 році держави-члени Альянсу ухвалили рішення про перетворення КПД (Комплексний пакт допомоги) на багаторічну програму допомоги, щоб сприяти відбудові структур безпеки і оборони України і переходу до цілковитої взаємосумісності з НАТО.

- Вашингтонський саміт у 2024 році держави-члени НАТО вирішили запровадити Ініціативу НАТО з безпекової допомоги і навчання для України (NSATU) з метою координації постачання державами-членами Альянсу і партнерами військового обладнання і техніки і організації підготовки. Вони

також оголосили zobov'язання щодо довгострокової безпекової допомоги Україні, згідно з яким буде забезпечено базове фінансування на рівні щонайменше 40 мільярдів євро протягом наступного року і надаватиметься сталий рівень безпекової допомоги у майбутньому.

- Протягом 2024 року держави-члени НАТО надали Україні понад 50 мільярдів євро, причому майже 60% цих коштів виділено європейськими членами Альянсу і Канадою.

- Адаптована Річна національна програма на 2024 рік – ключовий національний політичний документ (далі –АРНП), що містить чіткі узгоджені пріоритети євроатлантичної інтеграції України, визначає завдання, необхідні для забезпечення їх ефективної планомірної реалізації та конкретні індикатори в оцінці успішності виконання відповідних завдань. Основна увага в АРНП сфокусована на завданнях подальшого посилення спроможностей сектору безпеки і оборони України та підвищення взаємосумісності з НАТО. Програма містить п'ять базових розділів: політичні та економічні питання; оборонні та військові питання; ресурсні питання; питання безпеки; правові питання. АРНП на 2024 рік була затверджена Протокольним рішенням Комісії з питань координації євроатлантичної інтеграції України від 11 січня 2024 року і є допоміжним інструментом підготовки України до прискореного проходження переговорів щодо вступу в НАТО.

- Протягом 2025 року держави-члени Альянсу zobov'язалися додатково виділити 35 мільярдів євро на безпекову допомогу Україні і планується, що така підтримка триватиме.

Тоді, як Україна і НАТО продовжують активізувати співпрацю, поглиблюється політична інтеграція України з НАТО, Альянс посилив своє Представництво в Україні, збільшивши штат його співробітників у Києві. З цією метою у липні 2024 року Генеральний секретар призначив Старшого представника НАТО в Україні, який очолив Представництво НАТО в Україні і буде основним координатором контактів між НАТО і українськими органами влади у Києві. Але всі ці кроки є лише дружня співпраця під час війни.

Основною перешкодою для України в отриманні статусу члена Організації північноатлантичного договору є війна, під час якої неможливо отримати статус повноправного члена, оскільки члени Північноатлантичного альянсу остерігаються можливості ескалації та можливості бути повноцінно втягнутими у війну, а також через вагання й неготовність зробити політичний крок назустріч Україні в ухваленні рішення про приєднання останньої до НАТО. Альянс цілковито підтримує невіддільне право України на самооборону, закріплене у Статті 51 Статуту Організації Об'єднаних Націй. Визнаючи, що Україна підвищила рівень взаємосумісності з НАТО і досягла істотного поступу у запровадженні реформ, на Вільнюському саміті держави-члени Альянсу вирішили, що на шляху України до цілковитої євроатлантичної інтеграції більше не існує потреби у Плані дій щодо членства (ПДЧ), скоротивши таким чином процес набуття Україною членства в НАТО з двох етапів до одного. Держави-члени Альянсу знову підтвердили, що майбутнє України – в НАТО і що вони і

надалі підтримуватимуть Україну на її незворотному шляху до цілковитої євроатлантичної інтеграції, включаючи членство в НАТО. З цією метою держави-члени Альянсу продовжуватимуть підтримувати прогрес України щодо взаємосумісності, а також додаткових демократичних реформ і реформ сектора безпеки. Лідери Альянсу (Вільнюський саміт НАТО у 2023 році) впевнені, що зможуть запросити Україну вступити до НАТО, коли держави-члени Альянсу погодяться і будуть виконані умови вступу.

Таким чином, за період повномасштабної війни Україна досягла значних результатів у підвищенні інтенсивності взаємодії з НАТО, що дає змогу Українській державі ефективно протистояти ворогу. У подальшому доцільно усунути існуючі перешкоди євроатлантичної інтеграції задля досягнення й забезпечення високого рівня стабільності та обороноздатності України [4,с.36].

Список використаних джерел:

1. Воєнна доктрина України. *Законодавчі акти України з питань військової сфери*: Збірник № 8. К.: МО України, 1994. С. 3 – 10.
2. Постанова Верховної Ради України № 2093-IX від 22 лютого 2022 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2093-IX>.
3. Постанова Верховної Ради України № 2141-IX від 24 березня 2022 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2141-IX>.
4. Колюшко С., Теміров Ю. Трансформація політики НАТО щодо України в контексті російсько-української війни. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2023. № 15. С. 33–37.

Колодій Анатолій Миколайович,
головний науковий співробітник
відділу дослідження проблем
правотворчості та адаптації
законодавства України до права ЄС
Інституту правотворчості та науково-
правових експертиз Національної
академії наук України доктор
юридичних наук, професор, член-
кореспондент НАПрН України,
заслужений юрист України

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ: ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ

Досліджуючи поняття та сутність євроінтеграційного процесу в Україні, хотілося б, насамперед, зазначити, що термін «інтеграція» означає «... (від лат. *integratio* – поповнення, відновлення) об'єднання будь-яких елементів в одне ціле, а також поєднання та координація дій різних частин цілісної системи; процес взаємозближення і взаємодії окремих структур» [1]. Або «інтеграція (лат.